



การประเมินโครงการอาหารพื้นถิ่นสู่สากลโรงเรียนวัดสโสมร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

Evaluation of Local Cuisine to Global Platform, Watsamosorn School,
Nakhon Sri Thammarat Primary Educational
Service Area Office 4

หงษ์รัตน์ หมวดพล*

Hongrat Muadpol

รัฐพร กลิ่นมาลี

Rattaporn Klinmalee

วีระยุทธ ชาดะกาญจน์

Werayut Chatakan

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

Corresponding author, e-mail: hongrat9656@gmail.com*

วันที่รับบทความ (Received): 21 มีนาคม 2569

วันที่แก้ไขบทความ (Revised): 18 เมษายน 2569

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted): 23 เมษายน 2569

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการอาหารพื้นถิ่นสู่สากล โรงเรียนวัดสโสมร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยใช้รูปแบบการประเมินของแฮมมอนด์ (Hammond) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อประเมินด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในการเรียน โครงการอาหารพื้นถิ่นสู่สากลของนักเรียนโรงเรียนวัดสโสมร 2) เพื่อประเมินด้านการจัดการเรียนการสอน โครงการอาหารพื้นถิ่นสู่สากลโรงเรียนวัดสโสมร 3) เพื่อประเมินด้านสถาบันโครงการอาหารพื้นถิ่นสู่สากล โรงเรียนวัดสโสมร กลุ่มเป้าหมายในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน 9 คน ครูผู้สอนของโรงเรียนวัดสโสมรจำนวน 11 คน นักเรียนโรงเรียนวัดสโสมรระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 39 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 20 คน รวมทั้งสิ้น 80 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบทดสอบวัดด้านพุทธิพิสัย แบบวัดจิตพิสัย แบบวัดทักษะพิสัย แบบบันทึกคะแนน แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ได้ค่า IOC 1.00 ทุกข้อคำถาม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยการแจกแจง ความถี่ หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและ บรรยายพรรณนา

ผลจากการวิจัยพบว่า 1. ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ พบว่า 1) ด้านพุทธิพิสัยนักเรียนส่วนใหญ่ มีผลประเมินด้านพุทธิพิสัยอยู่ในระดับดีมาก 2) ด้านจิตพิสัยผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับดี และ 3) ด้านทักษะพิสัย นักเรียนส่วนใหญ่ อยู่ในระดับดี ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน 2. ด้านการจัดการเรียน การสอน พบว่า 1) การจัดระบบ 2) เนื้อหา 3) วิธีการ 4) สิ่งอำนวยความสะดวก 5) งบประมาณ มีผลการประเมิน รวมอยู่ในระดับดีมาก ถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน 3. ด้านสถาบัน พบว่า 1) ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง

และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการโครงการในระดับสูง 2) นักเรียนมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม การเข้าร่วมแข่งขัน และต้องการให้มีกิจกรรมเพิ่มขึ้น ครูมีความสนใจพัฒนาตนเองผ่านการอบรมและการเรียนรู้จากปราชญ์ท้องถิ่น ส่วนผู้ปกครองและชุมชนให้ความสนใจติดตามผล และความก้าวหน้าของโครงการอย่างสม่ำเสมอ 3) โครงการได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วน ทั้งในระดับโรงเรียนและชุมชน 4) โครงการได้รับการสนับสนุนอย่างชัดเจนจากผู้บริหารในด้านนโยบายและงบประมาณ ครูให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมอย่างเต็มที่ ชุมชนและปราชญ์ท้องถิ่นสนับสนุนองค์ความรู้และวัตถุดิบ ผู้ปกครองให้กำลังใจและติดตามผลอย่างใกล้ชิด และ 5) โครงการเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมตั้งแต่การวางแผน ดำเนินกิจกรรม ประเมินผล และปรับปรุงพัฒนา ส่งผลให้โครงการมีความเข้มแข็งและยั่งยืน

คำสำคัญ: อาหารพื้นถิ่น; การประเมินโครงการ; รูปแบบการประเมินแฮมมอนด์

Abstract

This research article aimed to evaluate the Local Cuisine to Global Project of Wat Samosorn School under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4, using Hammond's evaluation model. The evaluation focused on three aspects: 1) students' learning behaviors, 2) instructional management, and 3) institutional aspects. The target group consisted of 80 participants, including 1 school administrator, 9 school board committee members, 11 teachers, 39 students in Grades 4–6, and 20 parents. The research instruments included cognitive domain tests, affective domain assessments, psychomotor domain assessments, score recording forms, questionnaires, and interviews. All items had an Index of Item-Objective Congruence (IOC) of 1.00. Quantitative data were analyzed using frequency, mean, and standard deviation, while qualitative data were analyzed through content analysis and descriptive interpretation.

The results revealed that: 1. In terms of learning behaviors: 1) Most students achieved a very good level in the cognitive domain 2) An overall good level in the affective domain and 3) A good level in the psychomotor domain which met the evaluation criteria. 2. In terms of instructional management, the overall evaluation of system organization, content, teaching methods, facilities, and budget was at a high level, meeting the evaluation criteria. 3. In terms of institutional aspects, administrators, teachers, students, parents, and school committee members expressed high satisfaction with the project. Students showed continuous interest and enthusiasm in participating in activities. Teachers demonstrated professional development, while parents and the community closely followed the project's progress. The project was widely accepted and strongly supported by all sectors. Moreover, it encouraged participation from all stakeholders in planning, implementation, evaluation, and improvement processes, resulting in a strong and sustainable project.

Keywords: Local cuisine; Project evaluation; Hammond's evaluation model



บทนำ

โลกในยุคศตวรรษที่ 21 กำลังเผชิญความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วอันเป็นผลมาจากเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า องค์ความรู้มากมายมหาศาลกำลังถูกสร้างขึ้นและหล่อหลอมไปสู่ทุกสังคมทั่วโลกอย่างรวดเร็วและไร้พรมแดน เกิดผลกระทบอย่างมากมายต่อสภาพการดำเนินชีวิตของผู้คนทุกระดับ โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนที่จะเติบโตเป็นกำลังสำคัญของชาติที่หากไม่ได้รับการดูแลและจัดการที่เหมาะสมก็จะก่อให้เกิดความสูญเสียกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ การศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องดำเนินการเพื่อเตรียมคนไปเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว รุนแรง พลิกผัน และคาดไม่ถึงในยุคใหม่ต้องมีทักษะสูงในการเรียนรู้และการปรับตัว (วิจารณ์ พานิช 2554: 18) ภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ได้ให้ความสำคัญของทักษะที่เด็กและเยาวชนจะต้องมีและได้รับการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ คือ ทักษะการเรียนรู้และการคิด ซึ่งได้แก่การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสาร ทักษะการสร้างสรรค์และผลิตนวัตกรรม ทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะการเรียนรู้ตามบริบท ทักษะพื้นฐานด้านข้อมูลและสื่อ และทักษะชีวิต ได้แก่ ความเป็นผู้นำ ความมีจริยธรรม การรู้จักรับผิดชอบ ความสามารถในการปรับตัว การรู้จักเพิ่มพูนประสิทธิภาพของตนเอง ความสามารถในการชี้แนะตนเอง ความรับผิดชอบต่อสังคม ทักษะเหล่านี้ได้รับการยอมรับว่าเป็นทักษะที่จะช่วยเตรียมความพร้อมให้นักเรียนรู้จักคิด รู้จักทำงาน แก้ปัญหา สื่อสาร และร่วมมือ ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพไปตลอดชีวิต ทักษะชีวิตมีความสำคัญต่อเยาวชน นอกจากนี้การพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ยังมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ ผู้เรียนเกิดสมรรถนะต่างๆ ในการพัฒนาความเป็นมนุษย์อย่างสมบูรณ์ ซึ่งหนึ่งในสมรรถนะดังกล่าว คือ สมรรถนะในการใช้ทักษะชีวิต ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้วัยรุ่นสามารถนำความรู้ในเรื่องต่างๆ มาเชื่อมโยงกับทัศนคติ ผ่านการคิดวิเคราะห์ไตร่ตรองถึงผลที่จะเกิดขึ้นและตัดสินใจปฏิบัติในสิ่งที่เหมาะสมได้ ซึ่งจำเป็นอย่างมากในเรื่องของการดูแลสุขภาพ การป้องกันการติดเชื้อ HIV ยาเสพติด การท้องไม่พร้อม ความปลอดภัย คุณธรรมจริยธรรม ฯลฯ ทำให้เด็กสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และรับมือกับปัญหาและความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้ สามารถปรับตัวและมีพฤติกรรมไปในทิศทางที่ถูกต้องในการที่จะเผชิญกับสิ่งที่ท้าทายที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะชีวิตจึงเป็นสิ่งที่ทุกคนจำเป็นต้องมี ทั้งนี้เพราะตั้งแต่มนุษย์เกิดมาจะต้องได้รับการหล่อหลอม โดยกระบวนการตามธรรมชาติและกระบวนการทางสังคมเป็นปฏิริยาต่อเนื่องเป็นลูกโซ่ระหว่างที่ผ่านกระบวนการเหล่านั้น ซึ่งต้องประสบกับแรงกดดันและแรงกระทบภายนอกจากเพื่อน ครอบครัว ชนบประเพณีและวัฒนธรรม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมต่างๆ คนที่สามารถปรับตัวให้ดำรงอยู่ได้ในสังคม อย่างปกติสุขและไม่กลายเป็นคนเจ้าปัญหา ต้องสามารถจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นให้ได้อย่างสมดุล โดยอาศัยทักษะชีวิตที่ต้องผ่านกระบวนการฝึกฝน (ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ และสุวรรณา เรืองกาญจนเศรษฐ์ 2552: 1-3) การเรียนรู้ทักษะชีวิตเป็นสิ่งสำคัญ ในการเตรียมความพร้อมเพื่อให้อยู่ร่วมกับความเสี่ยงและความท้าทายในยุคปัจจุบันได้ รวมถึงยังทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์กันในเชิงบวกและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข เพราะการเรียนรู้ ทักษะชีวิตเป็นกระบวนการและการพัฒนาความสามารถที่จำเป็น มีเนื้อหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและใช้เทคนิค และกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาทักษะและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ด้วยเหตุผลนี้หลักสูตรการศึกษาของประเทศไทย จึงได้ให้ความสำคัญกับแนวคิดเรื่องความสามารถโดยได้ระบุความสามารถสำคัญ 5 ประการ ซึ่งคาดหวังว่านักเรียนทุกคนจะได้รับ ได้แก่ 1) ความสามารถทางการสื่อสาร 2) ความสามารถทางการคิด 3) ความสามารถทางการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการนำทักษะชีวิตไปปรับใช้และ 5) ความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ซึ่งจะทำให้

ผู้เรียนเกิดทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เช่น การคิดวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์ การแก้ไขปัญหา และการทำงานเป็นทีม รวมทั้งสนับสนุนการเรียนรู้นอกห้องเรียนให้กับเด็กได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551) การพัฒนาและเสริมสร้าง ทักษะชีวิตเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่เด็กและเยาวชนเตรียมพร้อมสำหรับการดำเนินชีวิตในอนาคต สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยเสริมสร้างทักษะชีวิตให้มากที่สุด อันได้แก่ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมนักเรียน กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ต่อไป ทั้งนี้จึงได้กำหนดทักษะที่สำคัญที่จะสร้างและพัฒนาเป็นภูมิคุ้มกันชีวิตให้กับเด็กและเยาวชนในสภาพสังคมปัจจุบันและเตรียมพร้อม สำหรับอนาคตไว้ 4 องค์ประกอบด้วยกัน ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตัวเองและผู้อื่น องค์ประกอบที่ 2 การคิดวิเคราะห์ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ องค์ประกอบที่ 3 การจัดการกับอารมณ์และความเครียด และองค์ประกอบที่ 4 การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551: 7)

โรงเรียนวัดสโสมสร อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่อนุบาล 1 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนมีสภาพชีวิต เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และทักษะชีวิตที่แตกต่างกัน พื้นที่บริเวณโรงเรียนมี ภูมิประเทศติดทะเล ทำให้ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมง จึงจัดการเรียนการสอนการทำอาหารพื้นถิ่นใต้ปลาแห้งขึ้น เพื่อให้ให้นักเรียนมีทักษะอาชีพติดตัว สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีพื้นฐานการประกอบอาชีพและดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งโรงเรียนวัดสโสมสร ได้รับรางวัล ชนะเลิศอันดับ 1 ในการแข่งขันศิลปหัตถกรรม ครั้งที่ 71 ระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ปีการศึกษา 2566 และประสบผลสำเร็จและบรรลุตามวัตถุประสงค์

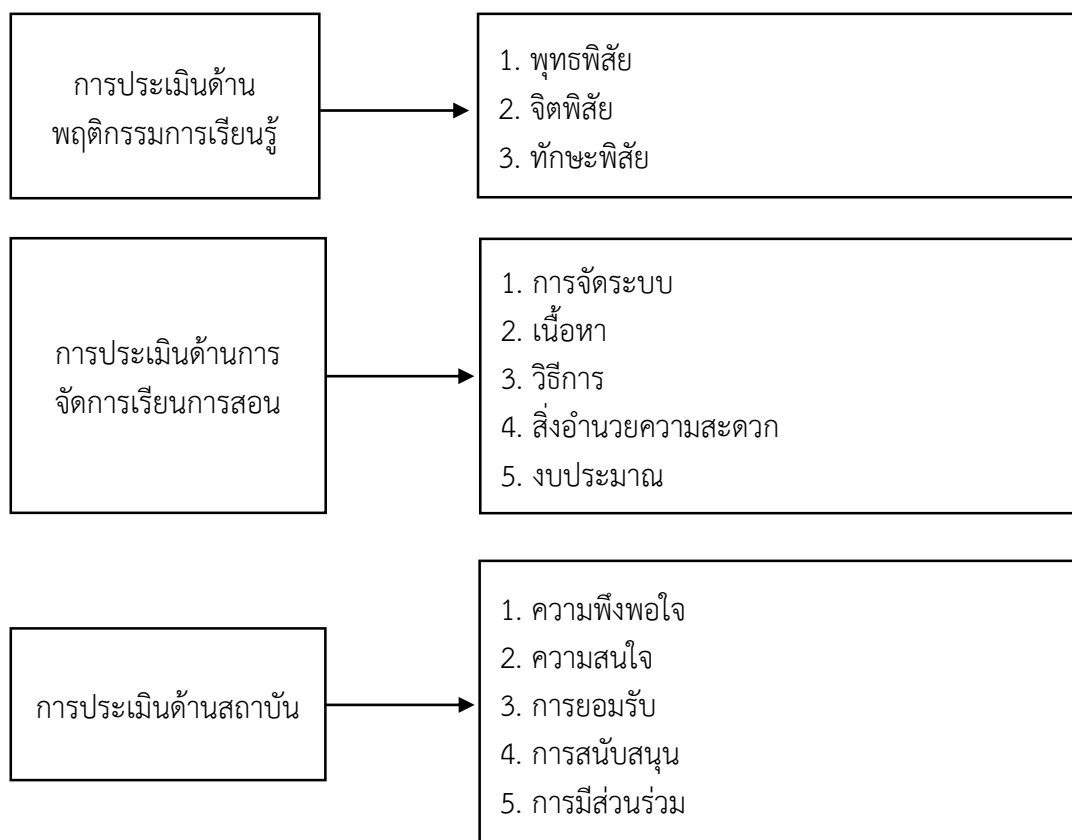
ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการประเมินโครงการดังกล่าว โดยใช้รูปแบบการประเมินของแฮมมอนด์ (Hammond) ของ Robert Hammond ในด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ ด้านการสอน และด้านสถาบัน เพื่อให้ทราบข้อมูลการดำเนินการแต่ละขั้นตอน จุดเด่น จุดด้อย ความเห็นและความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงและพัฒนาในปีการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในการเรียนโครงการอาหารพื้นถิ่นสู่สากลของนักเรียนโรงเรียนวัดสโสมสร
2. เพื่อประเมินด้านการจัดการเรียนการสอนโครงการอาหารพื้นถิ่นสู่สากลโรงเรียนวัดสโสมสร
3. เพื่อประเมินด้านสถาบันโครงการอาหารพื้นถิ่นสู่สากลโรงเรียนวัดสโสมสร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยเพื่อประเมินโครงการอาหารพื้นถิ่นสู่สากล โรงเรียนวัดสโสมสร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยผู้ประเมินใช้รูปแบบการประเมินของแฮมมอนด์ (Hammond) เป็นรูปแบบที่เน้นประเมินหลักสูตร ซึ่งโครงการอาหารพื้นถิ่นสู่สากล ดำเนินการตามหลักสูตรท้องถิ่นโรงเรียนวัดสโสมสร รูปแบบการประเมินของแฮมมอนด์ (Hammond) ซึ่งประกอบด้วย 1) การประเมินด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ 2) การประเมินด้านการจัดการเรียนการสอน และ 3) การประเมินด้านสถาบัน โดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการประเมินโครงการไว้ ดังภาพที่ 1



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ และการเชิงคุณภาพ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาโครงการอาหารพื้นถิ่นสู่สากลโรงเรียนวัดสโมสและเอกสารเพิ่มเติม โดยมีขั้นตอน ดังนี้ 1) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อทำการประเมินโครงการ 2) สร้างเครื่องมือเพื่อนำไปประเมินด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ สร้างแบบทดสอบเพื่อประเมินพุทธพิสัย โดยนำแบบทดสอบที่ผ่านการพิจารณาของกรรมการที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับข้อคำถาม/คำตอบ ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .60 ขึ้นไป ข้อที่ไม่เข้าเกณฑ์นำมาปรับปรุงแก้ไข วิเคราะห์ค่าความยาก (Difficulty index) และค่าอำนาจจำแนก(Discrimination index) โดยนำผลวิเคราะห์จากปีการศึกษาที่แล้วมาหาค่าความยากและหาค่าอำนาจจำแนก เลือกข้อสอบที่มีค่าความยากระหว่าง 0.20-0.80 และข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป คัดเลือกข้อสอบที่เข้าเกณฑ์ ส่วนข้อที่ไม่เข้าเกณฑ์ตัดออกหรือปรับปรุงแก้ไข

สร้างแบบวัดจิตพิสัยการเรียนรู้สมุนไพรรูปปลาแห้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ผู้วิจัยนำแบบวัดจิตพิสัยที่สร้างขึ้นไปให้กรรมการที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบความเหมาะสม เพื่อนำมาปรับปรุง แก้ไขตามคำแนะนำของที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ นำแบบวัดจิตพิสัยที่ผ่านการพิจารณาของกรรมการที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระไป

หาความตรงเชิงเนื้อหา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้อง ระหว่างประเด็นประเมินกับข้อคำถาม/คำตอบ และนำข้อมูลได้คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .60 ขึ้นไป ข้อใดที่มีค่า IOC ต่ำกว่า .60 ตัดออกหรือปรับปรุงแก้ไขใหม่ นำแบบวัดจิตพิสัย ไปทดลองใช้เพื่อหาคุณภาพ เพื่อวิเคราะห์ค่าความเที่ยง(Reliability) ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha) ของครอนบาค (Cronbach) นำมาวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบวัดจิตพิสัยทั้งฉบับ เท่ากับ .88

สร้างแบบวัดทักษะพิสัยการเรียนรู้สมุนไพรโตปลาแห้ง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 นำโครงสร้างแบบวัดทักษะปฏิบัติที่สร้างขึ้นเสนอที่ปรึกษากรรมการที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบความเหมาะสม นำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ นำโครงสร้างแบบวัดทักษะปฏิบัติที่ได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและเพิ่มเติม รายละเอียด ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content validity) ความสอดคล้องระหว่างทักษะที่จะประเมินกับพฤติกรรมตามองค์ประกอบของทักษะการทำสมุนไพรโตปลาแห้งและนำมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คัดเลือกพฤติกรรมตามองค์ประกอบของทักษะการทำสมุนไพรโตปลาแห้งที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .60 ขึ้นไป พฤติกรรม ตามองค์ประกอบที่ไม่เข้าเกณฑ์นำมาปรับปรุงแก้ไข และทำการบันทึกคะแนนในแบบบันทึกคะแนน

2. เก็บข้อมูลการประเมินด้านการจัดการเรียนการสอนในโครงการอาหารพื้นถิ่นสู่สากล โดยการให้ทำแบบสอบถาม ผู้ทำแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน กรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง ด้วยการเลือกแบบเจาะจง รวมทั้งสิ้น 80 คน หลังจากเก็บข้อมูลการสอบถามได้ทำการคำนวณหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้

3. เก็บข้อมูลการประเมินด้านสถาบันในโครงการอาหารพื้นถิ่นสู่สากลโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน กรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ด้วยการเลือกแบบเจาะจง รวมทั้งสิ้น 80 คน และนำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการประเมินโครงการอาหารพื้นถิ่นสู่สากลโรงเรียนวัดสโสมสรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1) ผลการประเมินด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนในการเรียนโครงการอาหารพื้นถิ่นสู่สากลของนักเรียนโรงเรียนวัดสโสมสร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4

ตารางที่ 1 ผลการประเมินด้านพุทธิพิสัยของนักเรียนในการเรียนโครงการอาหารพื้นถิ่นสู่สากลของนักเรียนโรงเรียนวัดสโสมสร

ร้อยละ	ระดับ	ช่วงคะแนน	n	ร้อยละ
ตั้งแต่ 80 ขึ้นไป	ดีมาก	8-10	13	33.33
70-79	ดี	7-7.9	8	20.52
60-69	ปานกลาง	6-6.9	10	25.64
50-59	พอใช้	5-5.9	5	12.82
ต่ำกว่า 50	ปรับปรุง	ต่ำกว่า 5 คะแนน	3	7.69
รวม			39	100



จากตารางที่ 1 พบว่า ส่วนใหญ่นักเรียนมีผลการประเมินด้านพุทธิพิสัยโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ร้อยละ 33.33 รองลงมา มีผลการประเมินด้านพุทธิพิสัยอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 25.64 ผลการประเมินด้านพุทธิพิสัยอยู่ในระดับดี ร้อยละ 20.52 ผลการประเมินด้านพุทธิพิสัยอยู่ในระดับพอใช้ ร้อยละ 12.82 และมีผลการประเมินด้านพุทธิพิสัยอยู่ในระดับน้อยที่สุด ต้องปรับปรุง ร้อยละ 7.69

ตารางที่ 2 ผลการประเมินด้านจิตพิสัยของนักเรียนในการเรียนโครงการอาหารพื้นถิ่นสู่สากลของนักเรียนโรงเรียนวัดสโสมสร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4

ข้อที่	ข้อคำถาม	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1	นักเรียนตั้งใจทำงาน	4.10	0.72	เห็นด้วยในระดับมาก
2	นักเรียนมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	4.08	0.74	เห็นด้วยในระดับมาก
3	นักเรียนร่วมมือและประสานงานกับผู้อื่น	3.67	0.70	เห็นด้วยในระดับมาก
4	นักเรียนมีความรับผิดชอบ	3.69	0.61	เห็นด้วยในระดับมาก
5	นักเรียนมีเจตคติที่ดีในการทำสมุนไพรโตปลาแห้ง	4.53	0.50	เห็นด้วยในระดับมากที่สุด
เฉลี่ยรวม		4.01	0.65	เห็นด้วยในระดับมาก

จากตารางที่ 2 พบว่าโดยรวมนักเรียนมีจิตพิสัยในการเรียนโครงการอาหารพื้นถิ่นสู่สากลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$) โดยในรายข้อนักเรียนมีเจตคติที่ดีในการทำสมุนไพรโตปลาแห้ง อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนนักเรียนตั้งใจทำงาน นักเรียนมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ นักเรียนร่วมมือและประสานงานกับผู้อื่นและนักเรียนมีความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 3 ผลการประเมินด้านทักษะพิสัยของนักเรียนในการเรียนโครงการอาหารพื้นถิ่นสู่สากลของนักเรียนโรงเรียนวัดสโสมสร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4

ร้อยละ	ระดับ	ช่วงคะแนน	n	ร้อยละ
ร้อยละ 80 ขึ้นไป	ดีมาก	80-100	9	23.08
70-79	ดี	70-79	12	30.77
60-69	ปานกลาง	60-69	8	20.51
50-59	พอใช้	5-5.9	5	12.82
ต่ำกว่า 50	ปรับปรุง	ต่ำกว่า 5 คะแนน	3	7.69
รวม	39	100		

จากตารางที่ 3 พบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีทักษะในการเรียนในโครงการอาหารพื้นถิ่นสู่สากลในระดับ ดี คือ ร้อยละ 30.77 รองลงมา คือ มีทักษะในการเรียนในโครงการอาหารพื้นถิ่นสู่สากลอยู่ในระดับ ดีมาก คือ ร้อยละ 23.08 มีทักษะในการเรียนในโครงการอาหารพื้นถิ่นสู่สากลอยู่ในระดับปานกลาง คือ ร้อยละ 20.51 มีทักษะในการเรียนในโครงการอาหารพื้นถิ่นสู่สากลอยู่ในระดับพอใช้ คือ ร้อยละ 12.82 และมีทักษะในการเรียนในโครงการอาหารพื้นถิ่นสู่สากลอยู่ในระดับปรับปรุง คือ ร้อยละ 7.69

2) ผลการประเมินด้านการจัดการเรียนการสอนโครงการอาหารพื้นถิ่นสู่สากลโรงเรียนวัดสโสมสร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4



ตารางที่ 4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (n=80)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	42	52.50
หญิง	38	47.50
รวม	80	100
อายุ		
ไม่เกิน 30 ปี	45	56.25
31-40 ปี	18	22.50
41-50 ปี	14	17.50
51-60 ปี	2	2.50
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	1	1.25
รวม	80	100
ระดับการศึกษา		
ชั้นประถมศึกษา	52	65
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	10	12.5
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	7	8.75
ปริญญาตรี	9	11.25
สูงกว่าปริญญาตรี	2	2.5
รวม	80	100
สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม		
ผู้อำนวยการสถานศึกษา	1	1.25
ครู	11	13.75
กรรมการสถานศึกษา	9	11.25
ผู้ปกครอง	20	25
นักเรียน	39	48.75
รวม	80	100

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 52.50 และอยู่ในช่วงอายุไม่เกิน 30 ปี ร้อยละ 56.25 ระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาร้อยละ 65 และสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักเรียนร้อยละ 48.75



ตารางที่ 5 ผลการประเมินด้านการจัดการเรียนการสอนในโครงการอาหารพื้นถิ่นสู่สากลของโรงเรียนวัดสโมสร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
การจัดระบบ			
1. ช่วงเวลาในการจัดกิจกรรมในโครงการ	3.44	0.86	ปานกลาง
2. ลักษณะการจัดกิจกรรมในโครงการ	3.71	0.79	มาก
เนื้อหา			
1. สารการเรียนรู้จากกิจกรรมในโครงการ	3.71	0.73	มาก
2. สัดส่วนระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ	4.09	0.67	มาก
วิธีการ			
1. กระบวนการที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้	4.30	0.64	มาก
2. ครูส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติและทัศนคติที่ดีต่อผู้เรียน	4.57	0.49	มากที่สุด
สิ่งอำนวยความสะดวก			
1. ความเหมาะสมของวัสดุ อุปกรณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้	4.20	0.73	มาก
2. ความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้	4.23	0.42	มาก
งบประมาณ			
1. โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณในการจัดการเรียนรู้ในโครงการ	3.64	0.71	มาก
2. โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณในการจัดการเรียนรู้ในโครงการ	3.64	0.71	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่าในภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในโครงการอาหารพื้นถิ่นสู่สากลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.94$) โดยในรายการ ครูส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติและทัศนคติที่ดีต่อผู้เรียน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ในรายการ ลักษณะการจัดกิจกรรมในโครงการ สารการเรียนรู้จากกิจกรรมในโครงการ สัดส่วนระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ กระบวนการที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ความเหมาะสมของวัสดุ อุปกรณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้ ความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้ โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณในการจัดการเรียนรู้ในโครงการ และโรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณในการจัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์อย่างเพียงพอ มีระดับคิดเห็นอยู่ในระดับมาก และในรายการ ช่วงเวลาในการจัดกิจกรรมในโครงการ มีระดับคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการประเมินด้านสถาบันโครงการอาหารพื้นถิ่นสู่สากลโรงเรียนวัดสโมสร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครองและกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับด้านสถาบัน ด้วยคำถามปลายเปิดปะข้อเสนอแนะต่างๆ เกี่ยวกับโครงการอาหารพื้นถิ่นสู่สากล สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา มีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการโครงการในระดับสูง โดยเฉพาะด้านการวางแผนที่เป็นระบบ งบประมาณที่เพียงพอ โปร่งใส และการดำเนินงานที่บรรลุตามวัตถุประสงค์ นักเรียนมีความสุขกับกิจกรรมและเห็นผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม ขณะที่ผู้ปกครองและกรรมการสถานศึกษามีความมั่นใจในระบบบริหารจัดการของโรงเรียนสรุปได้ว่า

โครงการอาหารพื้นถิ่นสู่สากลไม่เพียงส่งเสริมทักษะอาชีพและความรู้ด้านอาหารพื้นถิ่นของนักเรียน แต่ยังช่วยปลูกฝังความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาชุมชน การทำงานร่วมกัน และทัศนคติที่ดีต่อวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นผลลัพธ์ที่สำคัญและเกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมจากการดำเนินโครงการ

2. นักเรียนมีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เห็นได้จากความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม การเข้าร่วมแข่งขัน และการต้องการให้มีกิจกรรมเพิ่มขึ้น ครูมีความสนใจพัฒนาตนเองผ่านการอบรมและการเรียนรู้จากปราชญ์ท้องถิ่น ส่วนผู้ปกครองและชุมชนให้ความสนใจติดตามผลและความก้าวหน้าของโครงการอย่างสม่ำเสมอ

3. โครงการได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วน ทั้งในระดับโรงเรียนและชุมชน โดยมองว่าเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น ช่วยอนุรักษ์ภูมิปัญญา และส่งเสริมทักษะอาชีพ นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในอาหารพื้นถิ่น ขณะที่ชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษามองว่าโครงการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับสถานศึกษา

4. โครงการได้รับการสนับสนุนอย่างชัดเจนจากผู้บริหารในด้านนโยบายและงบประมาณ ครูให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมอย่างเต็มที่ ชุมชนและปราชญ์ท้องถิ่นสนับสนุนองค์ความรู้และวัตถุดิบ ผู้ปกครองให้กำลังใจและติดตามผลอย่างใกล้ชิด แสดงให้เห็นถึงความร่วมมือแบบบูรณาการ

5. โครงการเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมตั้งแต่การวางแผน ดำเนินกิจกรรม ประเมินผล และปรับปรุงพัฒนา นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง การนำเสนอ และการสะท้อนความคิดเห็น ครูร่วมกันวางแผนและพัฒนาแผนการสอน ชุมชนเข้ามาถ่ายทอดความรู้ และคณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทในการกำกับติดตาม ส่งผลให้โครงการมีความเข้มแข็งและยั่งยืน

จากผลการประเมินด้านสถาบัน พบว่าโครงการอาหารพื้นถิ่นสู่สากลได้รับความพึงพอใจจากผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาในระดับสูง โดยเห็นว่ามีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ โปร่งใส และเหมาะสม นักเรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง โครงการได้รับการยอมรับว่าเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่า สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น และส่งเสริมความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาอาหารพื้นบ้าน ทั้งยังได้รับการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ทั้งด้านนโยบาย งบประมาณ องค์ความรู้ และทรัพยากร ตลอดจนเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมตั้งแต่การวางแผน ดำเนินงาน ประเมินผล และปรับปรุงพัฒนา ส่งผลให้โครงการมีความเข้มแข็งและยั่งยืน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การประเมินโครงการอาหารพื้นถิ่นสู่สากลโรงเรียนวัดสโมสร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนมีผลการประเมินทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัยอยู่ในระดับดีถึงดีมาก สอดคล้องกับวัตถุประสงค์โครงการที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนทักษะการปฏิบัติจริงเกี่ยวกับอาหารพื้นถิ่น ซึ่งการที่นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง ส่งผลให้เกิดเจตคติที่ดีต่ออาหารพื้นถิ่น และยังช่วยเสริมสร้างความมั่นใจ ความรับผิดชอบ และทักษะชีวิตที่จำเป็นต่อการอยู่ร่วมกับสังคม สอดคล้องกับสิริปัทมา ตูลวานิช (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องอาหารพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบ้านหนองรังมิตรภาพที่ 107 ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง อาหารพื้นบ้านจังหวัดน่าน ประกอบด้วย 8 แผนการเรียนรู้ ได้แก่ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับอาหารพื้นบ้าน วัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ในการประกอบอาหาร 1) วัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ในการประกอบอาหาร 2) การทำแกงส้มเมือง การทำ



แก่งแค่งเมือง การทำสำมะเขือ การห่อหนังแอ็บ และนำเสนอผลงานของนักเรียน ใช้เวลาเรียน 20 ชั่วโมง มีความเหมาะสมในระดับมาก นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านตามเกณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 100 โดยมีผลสัมฤทธิ์ในด้านความรู้ คิดเป็นร้อยละ 87.00 ด้านทักษะการปฏิบัติงาน คิดเป็นร้อยละ 87.20 ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อยู่ในระดับดีเยี่ยมและนักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด และอรพิน ทองดี (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำขนมกง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำขนมกง ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนา 7 ขั้นตอน คือ (1) การสำรวจความต้องการ (2) การกำหนดจุดมุ่งหมาย (3) การเลือกเนื้อหา (4) การจัดเนื้อหา (5) การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (6) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และ (7) การประเมินผลและวิธีการประเมินผล และได้หลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้ (1) หลักการ (2) จุดมุ่งหมาย (3) โครงสร้าง (4) ขอบข่ายเนื้อหา (5) เวลาเรียน (6) แผนการจัดการเรียนรู้ (7) สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ (8) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 2) ผลการวัดความรู้เกี่ยวกับการทำขนมกง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้ หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ทักษะการทำขนมกงของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก และ 4) เจตคติของนักเรียนต่อการเรียนตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การทำขนมกง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีระดับความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและผู้ปกครอง อีกทั้งยังตอบสนองต่อแนวทางการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการ โดยเฉพาะ Active Learning ที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Hammond ที่การประเมินต้องคำนึงถึงคุณค่าเชิงพฤติกรรมและผลลัพธ์ของผู้เรียนเป็นหลัก สอดคล้องกับพิมพ์สมัย ราชโยธา (2552) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาเครื่องมือประเมินการจัดการเรียนรู้ก็หาพลเลย์บอลและเพื่อประเมินการจัดการเรียนรู้ก็หาพลเลย์บอล ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 โดยใช้รูปแบบการประเมินของแฮมมอนด์ (Hammond) ผลการวิจัยพบว่า มิติด้านการจัดการเรียนการสอนพบว่าด้านการจัดระบบ การจัดนักเรียน ด้านสาระการเรียนรู้และด้านกระบวนการที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ผ่านเกณฑ์การประเมิน ส่วนด้านวัสดุอุปกรณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้ และด้านงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

3. ด้านสถาบัน พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนโครงการอย่างเป็นระบบ และมีการประเมินผลเพื่อนำไปปรับปรุงต่อเนื่อง ทำให้โครงการมีความเชื่อมโยงกับชุมชน ผ่านการตั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ร่วมกับการเรียนรู้ในโรงเรียน ส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และยังช่วยให้ผู้เรียนตระหนักถึงคุณค่าของอาหารพื้นถิ่นในฐานะมรดกทางวัฒนธรรม สอดคล้องกับเยาวลักษณ์ เกสรเกศรา (2565) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบบริหารการเสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียน โรงเรียนบ้านหมากหัววัง อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาปัญหาและแนวทางในการเสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียน จำแนกออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการบริหารจัดการ (2) ด้านหลักสูตร (3) ด้านการจัดการเรียนรู้ (4) ด้านการทำโครงการตามแผนปฏิบัติการ (5) ด้านการวัดและประเมินผล (6) ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา และ (7) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน 2) รูปแบบบริหารการเสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนที่สร้างขึ้นมี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) หลักการ (2) วัตถุประสงค์ (3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมทักษะชีวิต

และอาชีพ ของนักเรียน (4) พฤติกรรมบ่งชี้ทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียน (5) กระบวนการบริหารการเสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียน (6) การประเมินผลและ (7) เงื่อนไขความสำเร็จ ผลการประเมินรูปแบบ พบว่า มีเหมาะสม เป็นไปได้และเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด และคู่มือการใช้รูปแบบบริหารที่สร้างขึ้นมีประกอบไปด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 รูปแบบบริหารการเสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียน ส่วนที่ 3 การนำคู่มือการใช้รูปแบบบริหารการเสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนไปปฏิบัติผลการประเมินคู่มือการใช้รูปแบบมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด 3) ผลการทดลองการใช้รูปแบบ และคู่มือการใช้รูปแบบบริหารการเสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียน พบว่า (1) ผลการประเมินทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนหลังการใช้รูปแบบมีผลประเมินในระดับดีขึ้นไปสูงกว่าก่อนใช้รูปแบบ (2) ผลการสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (3) ผลการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการดำเนินงานการเสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (4) ผลการสอบถามความพึงพอใจของครูที่มีต่อคู่มือการใช้รูปแบบบริหารการเสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดและสอดคล้องกับพิมพ์สมัย ราชโยธา (2552) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาเครื่องมือประเมินการจัดการเรียนรู้กีฬาวอลเลย์บอล และเพื่อประเมินการจัดการเรียนรู้กีฬาวอลเลย์บอลชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 โดยใช้รูปแบบการประเมินของแฮมมอนด์ (Hammond) ผลการวิจัยพบว่า มิติด้านสถาบัน พบว่าด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้และด้านการคิดค้นเทคนิควิธีการ นวัตกรรมใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ กีฬาวอลเลย์บอลอยู่ในระดับดี ผ่านเกณฑ์การประเมิน ส่วนด้านการส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมี ความรู้ ทักษะและประสบการณ์เกี่ยวกับกีฬาวอลเลย์บอลอยู่ในระดับปานกลาง ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน

โดยภาพรวม โครงการอาหารพื้นถิ่นสู่สากลไม่เพียงแต่ช่วยให้นักเรียนมีความรู้และทักษะด้านอาหาร แต่ยังช่วยสร้างเจตคติที่ดี พัฒนาทักษะชีวิต และปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น ความรับผิดชอบ ความกล้าแสดงออก และการมีจิตสาธารณะ อย่างไรก็ตาม ปัญหาเรื่องเวลาเรียนที่ไม่เพียงพอเป็นข้อจำกัดสำคัญ ซึ่งควรได้รับการวางแผนปรับปรุงในการดำเนินงานครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการประเมินโครงการอาหารพื้นถิ่นสู่สากล โรงเรียนวัดสโมสร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการประเมินไปใช้

1.1 ผลจากการประเมินด้านพฤติกรรมการเรียนรู้เนื่องจากนักเรียนมีผลการประเมินในด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัยอยู่ในระดับดีถึงดีมาก จึงควรนำแนวทางการเรียนรู้จากโครงการนี้ไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ โดยเฉพาะในรูปแบบ “การเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง (Experiential Learning)” และ “การเรียนรู้แบบโครงงาน (Project-Based Learning)” เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทั้งความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในเวลาเดียวกัน อีกทั้งควรจัดให้มีการนำเสนอผลงานของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างแรงจูงใจและเสริมความภาคภูมิใจในตนเอง

1.2 นำผลการประเมินด้านการจัดการเรียนการสอน ในรายการ ครูส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติและทัศนคติที่ดีต่อผู้เรียน มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระหรือโครงการอื่นๆ ต่อไป โดยทางโรงเรียนอาจจัดทำเป็น “ชุมชนแห่งการเรียนรู้



ทางวิชาชีพ (PLC)” ให้ครูได้แลกเปลี่ยนวิธีการสอนที่ส่งเสริมทักษะปฏิบัติและทัศนคติที่ดีของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

1.3 ผลจากการประเมินด้านสถาบัน พบว่ามีการวางแผนโครงการ วัตถุประสงค์ งบประมาณ การดูแลติดตามและสัมพันธ์ชุมชนได้เป็นอย่างดี โรงเรียนควรจัดทำ “คู่มือแนวทางการบริหารโครงการ” โดยอ้างอิงกระบวนการจากโครงการอาหารพื้นถิ่นสู่สากล ซึ่งมีการกำหนดระยะเวลา งบประมาณ และ วัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางให้โครงการอื่นๆ ภายในโรงเรียนสามารถดำเนินงานได้อย่าง มีทิศทางและตรวจสอบได้

2. ข้อเสนอแนะในการประเมินครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการประเมินโครงการอื่นๆ ในโรงเรียนเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาโครงการต่างๆ ต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการประเมินแบบอื่นกับโครงการอาหารพื้นถิ่นสู่สากล โรงเรียนวัดสโมสร อาทิ รูปแบบการประเมิน CIPP เพื่อให้สอดคล้องกับการประเมินกิจกรรมในโครงการมากขึ้น

บรรณานุกรม

พิมพ์สมัย ราชโยธา. (2552). การประเมินการจัดการเรียนรู้กีฬาโอลิมปิก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

เยาวลักษณ์ เกสรเกศรา. (2565). การพัฒนารูปแบบบริหารการเสริมสร้างทักษะชีวิตและอาชีพของ นักเรียน โรงเรียนบ้านหมากหัววัง อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง. ใน สุวรรณคุณดิถีกุลรัฐสา (บรรณาธิการ). รายงานสืบเนื่องจากการประชุมสัมมนาวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ เครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือครั้งที่ 22, (น. 335-346), นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานต์ และสุวรรณา เรืองกาญจนเศรษฐ์. (2552). ทักษะชีวิต. กรุงเทพฯ: กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.

วิจารณ์ พานิช. (2554). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.

สิริปัทมา ตูลวานิช. (2560). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องอาหารพื้นบ้านจังหวัดน่าน สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบ้านหนองรังมิตรภาพที่ 107. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

อรพิน ทองดี. (2557). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องการทำขนมกง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.